

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2020-05-29 Dnr 2020/00369-2

Miljödepartementet
Endast via e-post.

Kommerskollegiums yttrande över SOU 2020:3 - Hållbar slamhantering

Er ref. M2020/00078/Ke

Sammanfattning

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegium har getts möjlighet att yttra sig över utredningens förslag. Sammanfattningsvis instämmer kollegiet i den EU-rättsliga bedömning som utredningen gjort avseende de olika alternativ för förbud av spridning av avloppsslam som utredningen presenterat.

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet ska anmäla förslaget om *Förordning om användning av avloppsslam och vissa ytterligare avloppsfraktioner samt återvinning av fosfor* enligt direktiv (EU) 2015/1535. Övriga författningsförslag behöver inte anmälas enligt anmälningsdirektivet då de inte innehåller krav på produkter.

Kommerskollegium överlåter bedömningen om anmälan enligt WTO:s TBT-avtal till Regeringskansliet. Kommerskollegium bedömer vidare att förslaget inte behöver anmälas enligt direktiv 2006/123/EG.

Generella synpunkter

Utredningen har som första alternativ föreslagit ett totalförbud mot spridning av avloppsslam på mark med mycket begränsade undantag. Som ett andra alternativ har utredningen föreslagit ett spridningsförbud med undantag för hygieniserat och kvalitetssäkrat slam på produktiv jordbruksmark. Vidare har ett återvinningskrav avseende fosfor föreslagits. Med anledning av förslagen vill Kommerskollegium lämna följande generella synpunkter.

Kommerskollegium noterar att den EU-rättsliga bedömning som utredningen gjort är utförlig och väl genomförd. Förutsatt de slutsatser utredningen gjort avseende riskbedömningen instämmer Kommerskollegium i de EU-rättsliga överväganden utredning gjort. Kommerskollegium noterar att utredningen har bedömt att det andra alternativet är det som är bäst förenligt med EU-rätten.¹ Kollegiet instämmer i den bedömningen. De handelshindrande konsekvenserna av ett totalförbud mot spridning av slam är större än med ett partiellt förbud i enlighet med alternativ två. Ett totalförbud mot spridning av slam behöver dock inte vara oförenligt med EU-rätten förutsatt att det kan motiveras och bedömas proportionellt gentemot den fria rörligheten för varor.

Kommerskollegium har bedömt att förslaget är anmälningspliktigt enligt anmälningsdirektivet. Anmälningsförfarandet ger kommissionen och andra medlemsstater en möjlighet att rikta invändningar mot förslaget om det skapar omotiverade handelshinder eller är oförenligt med EU-rätten. Om någon medlemsstat eller kommissionen riktar en skarpare reaktion mot förslaget kommer den reaktionen behöva beaktas.²

Kommerskollegium vill avslutningsvis upplysa om att ytterligare författningar baserade på utredningens förslag bör remitteras till kollegiet för en bedömning av anmälningsplikten.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU) 2015/1535) och WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet).

Anmälningsdirektivet

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³ Tekniska föreskrifter kan även vara regler för etablering av e-tjänsteleverantörer eller leverans av e-tjänster.⁴ Om en myndighet inte anmäler tekniska föreskrifter, fast myndigheten borde gjort det, förlorar

¹ SOU 2020:3 – Hållbar slamhantering

² Anmälningsdirektivet art. 6.2 fjärde stycket

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

⁴ Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

de tekniska föreskrifterna sin rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁵

Förslag till förordning om användning av avloppsslam och vissa ytterligare avloppsfraktioner samt återvinning av fosfor

Förslaget till ny förordning innehåller bl.a. bestämmelser om förbud mot spridning av avloppsslam, undantag från förbudet samt bestämmelser om krav på återvinning av fosfor ur avloppsslam.

Tekniska föreskrifter är bl.a. tekniska specifikationer som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid t.ex. saluföring eller användning av en produkt. Även ett förbud kan vara en teknisk föreskrift. Även krav som inte är tekniska specifikationer och som ställs produkt, framför allt av skyddshänsyn, efter det att den släppts på marknaden, t.ex. villkor för användning eller bortskaffande, kan vara tekniska krav förutsatt att saluföringen av produkten påverkas. Med produkter avses industriellt framställda produkter, jordbruksprodukter eller fiskeprodukter. Avfall i sig kan betraktas som en produkt i anmälningsdirektivets mening. Kommerskollegium bedömer att avloppsslammet är att betrakta som en produkt i anmälningsdirektivets mening och att utkastet därmed utgör en anmälningspliktig teknisk föreskrift. Kommerskollegium bedömer därmed att det remitterade förslaget bör anmälas i sin helhet i enlighet med anmälningsdirektivet.

Kommerskollegium rekommenderar att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen.

Övriga remitterade författningsförslag

Vad avser förslag till ändring i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter förstår Kommerskollegium det som att ändringen är en direkt konsekvens av förbudet mot spridning av avloppsslam. Ändringen medför därför i sig inte att några andra tekniska krav i denna förordning blir tillämpliga. Förslaget omfattas därmed inte av anmälningsplikt.

Övriga remitterade författningsförslag omfattas inte av anmälningsplikt då något de inte innehåller krav på någon produkt.

WTO:s TBT-avtal

Anmälningspliktiga tekniska föreskrifter enligt WTO:s TBT-avtal är bl.a. krav på produktionsmetoder, varors egenskaper samt provning av varor, om sådana bestämmelser kan ha en väsentlig inverkan på handeln mellan

⁵ Mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

WTO-medlemmar.⁶ Kommerskollegium kan utifrån det remitterade underlaget inte ta ställning till handelsinverkan av förslaget och överlåter således bedömningen till Regeringskansliet. Kommerskollegium uppmuntrar alltid notifieringar av regelförslag av transparens skull för att ge andra medlemmar i WTO möjlighet att yttra sig.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁷

Kollegiet bedömer att författningsförslagen utgör varureglering varför anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet inte är aktuellt.

Ärendet har avgjorts av vikarierande enhetschefen Heidi Lund efter föredragning av utredaren Katarina Paul. I ärendets slutliga handläggning har utredarna Hiba Zeydi och Fredrik Gisselman deltagit.

Stockholm som ovan

Heidi Lund

Vikarierande enhetschef

Katarina Paul

Utredare

⁶ Artiklarna 2.9 och 5.6 TBT-avtalet.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5